

ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Νέα Έργα εις τήν 'Αιδελβέργην και τήν Δαρμστάτην

Καθ' όλας τάς έν τῶν μουσικῶν Εὐρωπαϊκῶν κέντρων πληροφορίας, δ ὄριθμός τῶν ἀποστόλων τῆς δωδεκανούς μουσικῆς αὐδάνει συνεχῶς. Τό γεγονός αὐτὸν φαινεται δικόην ἐκπληκτικότερον, διαν ληφθῇ ὅτ' θψιν, διτὶ ἡ μέθοδος αὐτῆς συνθέσεως, δλίγα ἔτη πρό τοῦ πολέμου, ὑπεστηρίζετο μόνον ἀπὸ τῶν δημιουργῶν της, Arnold Schoenberg και ἵνα μικρὸν κύκλον μαθητῶν του μὲν τὸn Alban Berg και τὸn Anton von Webern ἐπὶ κεφαλῆς, και κανεὶς ἐπομένως δὲν θά τολμοῦσε νὰ προφητεύσῃ τότε, διτὶ μελλοντικός, τὸ περὶ οὗ δ λόγος σύντημα θά ἐπρέπει τόσον ἀποφασιστικά τὴν μουσικὴν δημιουργίαν τῆς ἐπερχομένης γενεᾶς. Τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἔρωτίμα, διν ἡ πράματα κατατλητικῆς αὐδῆς ἀπὸ μέρους τῆς δημιουργίσθεως μουσικῶν νεότερος τῶν, ἡμερῶν μας μεταθανάτιος ἀποκατάστασιος τῶν ίδεων τοῦ Schoenberg ἀποτελεῖ μίαν παροδίην φύσων, ἡ ἀν αἱ ίδεαι αὐτά πρόκειται νὰ ἐπιβληθοῦν δριστικῶς και νὰ θεμελιώσουν ἐπὶ νέων βάσεων τὴν περὶ ἀρμονίας αἰσθήσιν και σκέψιν, θά δώσῃ τὸ μέλλον. Ὁποσδῆποτε τὸ παρόν αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δαχοληθῇ και νὰ ἔρευνησῃ κατ' ὅξιαν τὸ φαινόμενον αὐτῷ, ποὺ ἀναντιρρήτως θὰ ἔχει τὴν αἰτίαν του εἰς τὰς γενικὰς πνευματικὰς κατεύθυνσεις, αἱ ὅποιαι κυριορχοῦν κατὰ τὴν ἐποχήν μας.

Ἄφορμην εἰς τὴν μικράν αὐτήν εἰσαγωγήν μᾶς ἔδωσε τὸ πρόγραμμα τῶν τελευταίων «Mousica - Niva - Konzerte» εἰς τήν 'Αιδελβέργην, διπού τὸν λόγον ἔχουν οἱ δώδεκα τόνοι. Μαζὶ μὲ τὴν ἐξαιρετικῶς πνευματώδη «Μουσικήν για φλάσουτο» τοῦ Luigi Nono, ἔνα ἀπὸ τὰ συχνότερα ἐκτελούμενα Έργα τῆς νεωτάτης μουσικῆς,

παρουσιάσθη εἰς πρώτη ἀκρόδασιν και μια σύνθεσις τοῦ Bruno Madernas μὲ τὸν τίτλο «Improvisation No 2». Ήστερα ἀπὸ μίαν σύντομον περίοδον ἦλάχιστα πειστικῆς δημιουργικῆς ἔργασιας, δ νεαρός ἰτολὸς ἐπανέρχεται εἰς τὸ παλαιόν συγκεντρωμένον σφές ὑφος του. Εἰς τὸ νέον του αὐτὸν ἔργον, εἰς τὸ δόπιον πλέον δ Madernas δὲν ὑποτάσσεται διοσυχερῶς εἰς τοὺς ὄρθιδδούς κανόνας τῆς δυσδεκοφθόγγου οιράς, τὸ δόπιον δμῶς μ' δια τοῦτα φορμάρει μὲ αὐτοτράν μαθηματικότητα, φθάνει εἰς μίαν ἐντασίαν ἐκφράσεως, ποὺ μεταδίδεται δμεσα εἰς τὸν ἀκροατήν. Πορά τὸ περιπλοκὸν δμῶς τῆς φωνητικῆς ὑφάνσεως, ἡ ἐσωτερικὴ γραμμὴ παραμένει ἀπολύτως εὐδέλατρος. 'Αλλ' διτὶ ἔξασφαλλει κυρίος τὴν θετικὴν ὅξιαν του, εἰνε τὸ γεγονός, διτὶ εἰς τὸν χαροκήρου του γενικῶς, δὲν διαφαίνεται η προσπάθεια μίας ἐνράδης κατασκευής ὑπογερευμένης ἀπὸ τὴν σκέψιν και τὴν διανόσιν, ἀλλὰ γεννᾷ δμέσους τὴν ἐντύπων δημιουργίας μίας γόνιμης φαντασίας, ποὺ ἐκφράζεται μὲ τόνους ποὺ οπιθητικῆς δυνάμεως και γοητείας.

Ἐντελῶς διαφορετικῆς φύσεως ήτο τὸ δεύτερον νέον ἔργον τοῦ προγράμματος «Les chansons» τοῦ Hans Zehden. Τὸ ἔργον, τοῦ δόπιον ἡ σύλληψη ἔγινεν ὑπὸ μορφῆς μπαλέτου και τὸ δόπιον, δωρὰς φαινεται και ἀπὸ τὸν τίτλον του, διφέλειτ τὴν γέννησιν του εἰς διάφορα ποιμάτα, ἀπὸ τεχνικούς λόγους, δὲν ήτο δυστυχῶς δυνατόν νὰ παρουσιασθῇ, παρὰ ὑπὸ τὴν μουσικήν του μέρον μορφήν, φαινεται δμῶς, διτὶ προσεχῶς θά δοθῇ και ἀπὸ σκηνῆς. 'Η μουσική, τόσον ἀπὸ μελωδικῆς, δσον και ἀπὸ ρυθμικῆς ἀπόφεως χαρακτηρίζεται ὡς ἔξιδως πρωτότυπος και μὲ τὰς θαυμαστὰς ἀναλογίας τῆς ἀρχιτεκτονικῆς της προδίδει ως κύριον χαρα-

Τὴν θεμελίωσαν Αδυτριακοί, 'Ελβετοί, Γερμανοί και 'Αμερικανοί. Σήμερα υπάρχουν εἰς τὸ Τόκιο μόνον τέσσερες συμφωνικές δρχήστρες ἀπό τὶς ὁποῖες ἡ «Nippon Philharmonic» ἔχει 120 μέλη. Τέσσερες μεγάλες χοροθεσίες—λέγονται παρακάτω οι πληροφορίες, με 500 τραγουδιστές, τρεῖς κρατικές ἀνώντατες μουσικές σχολές, ἀποτελούν τοὺς ἄλλους σημαντικούς παράγοντας. Τὰ προγράμματα προσφέρουν Ἑργα ἀπό τὸν Μπάχ μέχρι τὸν Στραβίνοκο και τὸν Μπέλα Μπάρτοκ. Οἱ θέσεις τῶν συναυλιῶν ἔντε προπωλημένες πρὶν ἀπό μῆνας καὶ μόνον δὲ ἀριθμός συνδρομητῶν τῆς Nippon Philharmonic φθάνει στὶς 6.000. 'Ερριζοβόλησε ὁκόμη καὶ ἡ δπερα. Βέβαια εἰδικά θέατρο γι' αὐτὴν δὲν ἐκτίσθηκαν ἀκόμη. Εἴδις διασοὶ λυρικοὶ περιοδεύουν ἔξακολουθηκά στὶς μεγαλύτερες πόλεις τῆς Ἰαπωνίας. Τὰ ρεπερτόρια τοὺς περιλαμβάνουν τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ μελοδραματικά Ἑργα τῶν Εὐδρωπείων θέατρων. Τραγουδιώνται δὲ αὐτὸς δλα πάντα στὴ γλώσσα, ποὺ ἀρχικά ἐγράφηκαν. Σοβαρότατες ἐπίσης φροντίδες λαμβάνονται γιὰ τὴ μουσικὴ μόρφωσι καὶ διαταθαδύνονται τῆς νεότητος. 'Η συστηματικὴ διδασκολία γιὰ τὴ κατάρτιοι τῶν Ἰαπωνῶν ὡς μουσικῶν ἀκροστῶν ὀρχίζει ἀπὸ τὰ πρότα χρόνια τοῦ σχολείου. Τὰ ὀριστούγματα τῶν μεγάλων μουσουργῶν προσφέρονται διορκῶς ἀπὸ τοὺς ραδιοφωνικοὺς σταθμοὺς καὶ ἐξηγοῦνται καὶ ἀναλύονται διεξοδικώτατα.

'Η δυτικὴ ἐπιδρασίς ἐπὶ τῆς μουσικῆς ζωῆς τῆς

Ιαπωνίας εἶνε διοφάνερη. 'Αναγνωρισμένοι διευθυνταὶ 'Ορχήστρας φημισμένοι σολιστες, ὅπως οι Χέρμπερτ φόδ Κάραγιαν, Γκίζεκιν, Μένουχιν, Σίγκεντ, Κορτό καὶ ἄλλοι μετακαλοῦνται ὡς ζένοι ἀπὸ τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν 'Αμερικὴν. Εἰς τὰ συγκρήτημα τῆς δρχήστρας τὶς πρώτες θέσεις, γιὰ τὰ σημαντικῶτερα πρὸ πάντων δργανα, κατέχουν ζένοι καὶ πληρώνονται ἀδρά. 'Αρχίζει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ γιὰ τὴ μουσικολογία πρὸ πάντων γιὰ τὴν μεθόδον μὲν τὴν ὅποιαν μποροῦν ν' ὀρχίσουν τὴν ἑρευνα γιὰ τὴ δικῆ τους δημιωδὴ μουσική.

Οἱ Ἰάπωνες, δπως εἶχε τὸν καιρὸ νό διοπιστώσω δ Woess, εἶνε μουσικά καλοπροκισμένος λαός καὶ μπαίνει στὸ νόμα τῆς δυτικῆς μας μουσικῆς ἐπληγητικὰ γρήγορα. Γιὰ τοὺς Ἰάπωνας συνθέτες μᾶς πληροφορεῖ δ Woess, δτὶ ἀρδοῦ προσανατολισθήκαν εἰς τοὺς Γερμανικοὺς κλασσικοὺς καὶ ρομαντικούς πλησιάδεσσον τώρα δλους ἀνεκεραίτως τοὺς μεγάλους ἀντιπροσώπους τῆς σύγχρονης μουσικῆς καὶ τοὺς παῖρουν ὡς ὑπόδειγμα. 'Η ἐπίδρασις τοῦ Στραβίνοκο καὶ τοῦ Μπάρτοκ εἶνε αἰσθητὴ σὲ πολλὰ ἀπὸ τὰ σύγχρονα ἔγχωρα μουσικά Ἑργα. Τὸ μέλλον θὰ δεῖξῃ διὰ φάσους κάποια σὲ ἐπιδράσεις αὐτές σ' ἔνα συνδυασμό μὲ τὴν γηγενῆ δημοτικὴ μουσικὴ καὶ γεννητῇ ἐτοι ἀπὸ τὴν ἑθνικὴ μιὰ τεχνικὴ Ἰαπωνικὴ μουσική. Γιὰ τὴν ὥρα ὑπερισχύει εἰς ὅλα τὰ πεδία τῆς μουσικῆς ζωῆς τῆς Ἰαπωνίας τὸ ἀπορροφητικὸν στοιχεῖον.

'Απὸ τὴ συναυλία τῆς 'Ορχήστρας 'Εγχόρδων τοῦ 'Ελληνικοῦ Θεάτρου στὴν Πάτρα